

# موج چهارم و صنایع فرهنگی (خلاق)

بررسی صنایع فرهنگی (خلاق)

در شکل بخشیدن به آینده‌ی مطلوب کشور و شهرهای مستعد آن

دفتر تبلیغات اسلامی  
(نماینده‌ی اصفهان)

آذرماه ۱۳۹۴



اندیشکده آصف  
از سال ۱۳۷۷

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

نَبِيٍّ مِّنْ عَشِيرَةِ  
الْمَدِينَةِ وَعَلِيٍّ  
كَرِيمٍ

# اهداف اصلی این ارائه

- ۱ ارائه‌ی تصویری از دنیای آینده با عنوان «موج چهارم: عصر فرهنگ و صنایع فرهنگی» (یا عصر خلاقیت و صنایع خلاق)
- ۲ واکاوی نقش صنایع فرهنگی (خلاق) در شکل بخشیدن به آینده‌ی مطلوب کشور و شهرهای مستعد آن
- ۳ پیشنهاد یک چشم‌انداز بلندمدت برای شهر اصفهان، متناسب با موج چهارم (اصفهان: یک جهان‌شهر فرهنگی)

**«پیش بینی قدرت است»**

**به ویژه اگر بتواند**

**تغییر پارادایم‌ها را**

**پیش بینی کند**



یکی از تاثیرگذارترین تغییر پارادایم‌ها

**تغییر فنی - اقتصادی**

است که

**تغییر موج**

ناهمیده می‌شود



هر موج یک پارادایم فناورانه - اقتصادی است  
که بر الگوی خاصی از تولید ثروت و قدرت در  
سطح جامعه‌ی بشری دلالت دارد







هر گاه یک

انقلاب فناورانه‌ی فراگیر

در جهان شکل می‌گیرد

موج جدیدی پدید می‌آید

استعاره‌ی «موج» نخستین بار در سال ۱۹۸۰ م توسط  
آلویس تافلر آینده‌پژوه آمریکایی برای پیش‌بینی پارادایم  
فنی - اقتصادی دنیای پسا صنعتی به کار گرفته شد







تافلر در نگاه به گذشته‌ی فنی -  
اقتصادی بهتر دو موج را تشخیص  
داد و با نگاه به آینده و با نگرش  
به انقلاب جهانی «فناوری  
اطلاعات» موج بعدی را به‌عنوان  
«عصر اطلاعات» پیش‌بینی کرد.

# موج‌های اول، دوم و سوم

موج ۱

عصر کشاورزی

موج ۲

عصر صنعتی

موج ۳

عصر اطلاعات





**عصر اطلاعات در روند تکاملی خود به پیدایش**

**عصر دانایی (دانش)**

**انجامید**

عصر دانایی

عصر اطلاعات

موج سوم دوقله دارد

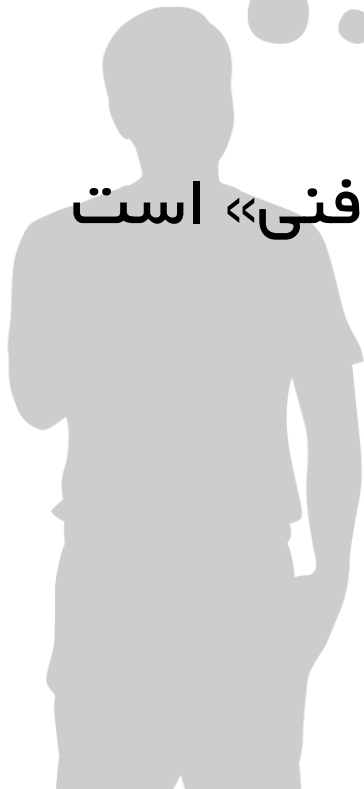


# مراد از «دانایی» (دانش) در موج سوم چیست؟



## علم و فناوری

که یکی را «دانش علمی» و دیگری «دانش فنی» است



# ویژگی‌های هر موج (هر عصر)

هر موج، مُهر خود را بر تمام لایه‌ها و شئون اجتماعی  
انسانی می‌کوبد





عصر کشاورزی	عصر صنعتی	عصر اطلاعات و دانایی
<ul style="list-style-type: none"><li>• جامعه‌ی کشاورزی</li><li>• اقتصاد کشاورزی</li><li>• نهادهای فئودالی</li></ul>	<ul style="list-style-type: none"><li>• جامعه‌ی صنعتی</li><li>• اقتصاد صنعتی</li><li>• شهر صنعتی</li><li>• سازمان عصر صنعتی (سازمان منبع بنیان)</li><li>• نیروی انسانی فنی</li></ul>	<ul style="list-style-type: none"><li>• جامعه‌ی مجازی / شبکه‌ای</li><li>• جامعه‌ی دانش‌بنیان</li><li>• اقتصاد دانش‌بنیان</li><li>• سازمان مجازی</li><li>• سازمان دانش‌بنیان</li><li>• شهرهای دانش‌بنیان</li><li>• نیروی انسانی دانش‌گر (دانش‌بنیان)</li></ul>





## دانش‌بنیان (Knowledge-Based)

به جامعه یا گروه، یا فردی دانش‌بنیان گفته می‌شود که از دو توانایی زیر برخوردار باشد:

۱. تولید «دانش جدید» (= علم و فناوری نو) از راه «تحقیق و پژوهش» (R&D)

۲. تبدیل دانش نو به «نوآوری» (یعنی خلق و عرضه‌ی محصولات، خدمات و فرآیندها نو به بازارهای درونی و بیرونی) در جهت خلق ثروت و قدرت





«دانش بنیان شدن» باید

یک چشم انداز برای همه

جوامع، سازمان‌ها،

شهرها، خانواده‌ها و

افراد موفق در موج

سوم باشد

پرسش اصلی ما

موج چہارم چہ؟



# چگونه باید موج چهارم را پیش بینی کنیم؟

با استناد به روندهای تحولی کلان در حوزه  
فناوری و اقتصادی پیشرو



**برجسته‌ترین روند تحول‌ساز در حوزه‌ی فناوری**

**روند نرم‌شدن فناوری است**

**که منجر به نرم‌شدن روش‌های خلق ثروت و قدرت می‌شود.**



**نرم شدن فناوری به معنای**

**قدرت گرفتن فناوری های نرم**

**در ابعاد مختلف زندگی انسان است**

**از اقتصاد و اشتغال گرفته تا جنگ و امنیت**



# انواع علم و فناوری

۱. علم و فناوری‌های سخت  
(علوم و فناوری‌های طبیعی)

هدف نهایی:

کنترل «ماده» به عنوان عنصر  
اصلی معروف طبیعت

۲. علوم و فناوری‌های نرم  
(علوم و فناوری‌های انسانی + هنر)

اهداف نهایی:

۱. کنترل «ذهن» انسان  
۲. بهبود بهره‌وری فناوری‌های سخت



# هر حوزه از علوم و فناوری به انواع خاصی از صنعت کسب و کار و اشتغال منجر می شوند



# هر حوزه از علوم و فناوری به انواع خاصی از صنعت کسب و کار و اشتغال منجر می شوند





نرم شدن فناوری

نشان از ظهور

عصر نرمینگی

به عنوان

موج چهارم

دارد

## در موج چهارم

صنایع و کسب و کارهای نرم، پیشران توسعه اقتصادی - اجتماعی

همه‌ی جوامع و شهرهای پیشرو جهان خواهند بود.



**صنایع نرم در دنیا با عنوان کلی**

**صنایع خلاق**

**Creative Industries**

**نامیده می شوند**



**به همین دلیل می توان موج چهارم را**

**عصر خلاقیت و صنایع خلاق**

**نامید**



# پیامدهای موج چهارم

- جامعه‌ی خلاق
- اقتصاد خلاق
- اشتغال خلاق
- شهرهای خلاق
- بنگاه‌های خلاق
- خانوادگی خلاق
- نیروی کار خلاق (ظهور طبقه خلاق)

**صنایع خلاق**

**صنایع فرهنگی**



**صنایع فرهنگی چنان در دنیای آینده**

**نقش آفرینند که می توان موج چهارم را**

**عصر فرهنگ و صنایع فرهنگی**

**نامید**

**نتیجه:**

**در موج چهارم، فرهنگ (ویا خلاقیت) به منبع اصلی خلق**

**ثروت و قدرت تبدیل می شود**



# پیامدهای موج عصر فرهنگی

- ظهور ملت‌ها / جوامع فرهنگی
- اقتصاد فرهنگی
- اشتغال فرهنگی
- شهرهای فرهنگی
- کسب‌وکارهای فرهنگی
- مشاغل فرهنگی

# «ملت فرهنگی» یا «ملت خلاق»

اکنون چشم‌انداز تقریبا نمای کشورهای پیشرفته و اقتصادهای نوظهور است

نمونه‌ها:

- استرالیا
- آمریکا
- انگلستان
- فنلاند
- کره جنوبی
- سنگاپور
- آفریقای جنوبی



# «شهر فرهنگی» یا «شهر خلاق»

اکنون چشم‌انداز بسیاری از شهرهای مطرح و حتی

شهرهای نوظهور جهان است

(برای اطلاع بیشتر به شبکه‌ی شهرها فرهنگی یونسکو مراجعه شود)

# شهرهای فرهنگی (شهرهای خلاق)

شهرهایی هستند که توسعهی اقتصادی - اجتماعی  
آنها بر مدار صنایع فرهنگی / صنایع خلاق استوار  
است



## شهرهای فرهنگی (شهرهای خلاق)

کشور انگلیس با هدف احیای هژمونی قرن نوزدهم این کشور در سده‌ی بیستویکم، تصمیم دارد به قطب اصلی صنایع فرهنگی (خلاق) در اروپا بدل شود. بهاین منظور ایجاد ۱۰ قطب فرهنگی / خلاق در برنامه‌ی بلندمدت این کشور پیش‌بینی شده است.

**چشم انداز پیشنهادی ما برای اصفهان بانگرشی به**

**موج سوم و چهارم**

**یک جهان شهر فرهنگی (خلاق) دانش بنیان**



# چشم انداز چند شهر مهم کشور:

تهران: جهان شهر فرهنگی، دانش بنیان و معیار در جهان اسلام

قم: جهان شهر فرهنگی

مشهد: جهان شهر فرهنگی



## تعریف جهانشهر

با نگرشی به روند ظهور «دولت - شهرها»، که دلالت بر برجسته‌شدن نقش شهرهای و تاثیرگذار جهان آینده دارد. جهانشهر به شهرهایی گفته می‌شود که مراکز تصمیم‌سازی و جریان‌سازی جهانی در حیطه‌ی تخصصی خود هستند.



# ویژگی‌هایی برجسته‌ی صنایع فرهنگی

- رشد اقتصادی: ۳ تا ۴ برابر صنایع سخت
- اشتغال‌زایی: ۲/۵ برابر صنایع سخت
- بی‌نیازی از زیرساخت‌های پرهزینه
- اشتغال و ترویج ارزش‌ها در سطوح داخل و جهانی
- تحکیم امنیت ملی با نگرش به ظهور جنگ‌های نرم (جنگ‌های فرهنگی و مانند آن)



# نتیجه‌گیری‌های محوری

۱. چشم‌انداز بلندمدت کشور ما در سده‌ی بیست‌ویکم باید تبدیل‌شدن به یک «ملت فرهنگی» یا «ملت خلاق» باشد.



## نتیجه‌گیری‌های محوری

۲. فناوری‌ها و صنایع نرم (خلاق) باید به‌عنوان پیشران اصلی توسعه‌ی اقتصادی - اجتماعی کشور پذیرفته شوند.



## نتیجه‌گیری‌های محوری

۳. برای تحقیق چشم‌انداز پیشنهادی، کشور ما دستکم باید ایجاد ۱۰ قطب خلاق (۱۰ شهر خلاق) را در دستور کار خود قرار دهد.



والسلام عليكم ورحمه الله وبركاته

با سپاس از همراهی شما



انديشكده آصف

از سال ۱۳۷۷

[WWW.Iranasef.org](http://WWW.Iranasef.org)

